

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191). Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22, Pg. Nr. 191).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

v prostoru Havlíčkova náměstí prováděna oprava vodovodu v havarijním stavu. Nálezové situace byly dokumentovány v liniovém výkopu před domem č. p. 80, č. p. 633, č. p. 123, č. p. 76 a č. p. 27. Vybrány byly selektivně profily P1 – P5. Na profilech řezů se podařilo zachytit několik vrstev různého charakteru (K 100 – K122).

Jílové podloží (K 100) tvořící původní povrch je bohaté na organické zbytky a minerální látky (oxidy železa), jež se usazují díky zvýšené vlhkosti. Pravděpodobně se jedná o vsakování podpovrchové vody z podložních štěrků, která mohla být dotována okolními prameny a vodotečemi, případně rybníky. K zpevnění nestabilního glejového povrchu mohl být využíván štět doložený v několika profilech (K 111; Kos 2014, 218; Plch 2001, obr. 1–2). Spodní voda značně komplikovala nejen průběh stavby, ale často také samotnou dokumentaci. Na druhou stranu její využití dokládá studna, nacházející se těsně pod asfaltovým příkrovem před domem č. p. 25. Studna měla kamenné roubení, celkový charakter svědčil o jejím nedávném využívání (2. polovina 20. století).

Vrcholně středověké aktivity (13. – 14. století) dokládá několik zdobených výdutí a dno nádoby z výkopu u profilu P6. Tento materiál byl bohužel identifikován až na výsypce mimo prostor stavby. Není tedy možné jej konkrétněji přiřadit určité vrstvě. Výrazně čtenější jsou příklady aktivit v raném novověku (16. – 17. století) a novověku. Ve vrstvách se nacházela četná keramika (K 106, 111, 113, 122), kousky mazanice, zlomky cihel a vápenná omítka. Sklářská struska (K 104) je jasným dokladem bohatých hospodářských aktivit v okolí městysu. Hutnickou strusku z vrstvy K 113, 114, původem patrně z Hugovy huti u Rudického propadání, bylo možné lokalizovat již ve výkopech prováděných ve stejném prostoru před několika lety (Kos 2014, 217–218).

Původní středověké aktivity byly převrstveny mocnými vrstvami z novověku a následně intenzivními zásahy v nedávně minulosti. V podmínkách záchranného výzkumu liniové stavby je velice nesnadné interpretovat nálezové kontexty beze vztahu k dalším možným strukturám v prostoru náměstí.

Richard Bíško, Petr Kos, Ivan Čižmář, Josef Plch

Literatura

Kos, P. 2014: Jedovnice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 55(2), 217–218.

Plch, J. 2001: Jedovnická tvrz, rybníky a valy aneb laskavý čtenář promine. In: E. Nečasová et al.: *Sborník Muzea Blansko 2001*. Blansko: Muzeum Blansko, 142–150.

Resumé

Jedovnice (Jedovnice Cadastre, Blansko District), Havlíčkovo náměstí (Square). During archaeological rescue research, the late medieval and early modern layers were identified.

JESENÍK (OKR. JESENÍK)

Ulice Školní. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum, uskutečněný formou dohledu při stavbě „Zklidnění ul. Komenského a Školní, Jeseník“ probíhal ve dnech 25. 6. – 10. 8. 2015. Výzkum provedla Archaia Olomouc, o. p. s. Výkopy na revitalizované ulici Školní narušily při východním okraji parcel 394 a 395 základové zdivo novověké zástavby. Jednalo se o trojici litých kamenných zdí, dvou obvodových o síle 0,8 a 1,0 m vzdálených od sebe 12 m a orientovaných ve směru západ – východ, třetí zeď byla příčkou ve stejné orientaci jako obvodové zdi. Mezi zdmi se nacházely dvě vrstvy maltové podlahy s podsypovými vrstvami. Nižší vrstvy podsypu podlahy obsahovaly keramický materiál datovaný od 17. století dále. K zániku zdejší zástavby došlo v 2. polovině 20. století při stavbě gymnázia.

Jakub Novotný

Resumé

Jeseník (Bez. Jeseník), Školní StraBe. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

KONICE (OKR. PROSTĚJOV)

Kostelní ulice, parc. č. 9/2 a 1. Novověk. Město, zá- mek. Záchranný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: okolí bodu: X = 1119370,56, Y = 573086,91.

Na jaře roku 2015 byl proveden archeologický dohled vyvolaný potřebou terénních úprav na Kostelní ulici před místním zámkem v těsné blízkosti kostela Narození Panny Marie. Na místě demolované novověké budovy bylo zdokumentováno novověké souvrství sestávající převážně ze starších stavebních sutí. Nalezená keramika je datovatelná do průběhu 18. až počátku 19. století.

Karel Faltýnek

Resumé

Konice (Bez. Prostějov), Kostelní Straže, Parz. Nr. 9/2 und I. Neuzeit. Stadt, Schloss. Rettungsgrabung.

KYSELOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Centrum obce. Středověk, novověk. Sídliště, vesnice. Záchraný výzkum.

Od září 2014 probíhala téměř rok trvající rekonstrukce kanalizační sítě v Kyselovicích, která zasáhla podstatnou část intravilánu obce, přičemž kanalizační sběrač pokračoval až k městu Chropyně. Pozitivní archeologické situace byly však doloženy pouze v intravilánu obce Kyselovice, a to přímo na místní návsi, z hlediska typologie vesnických sídel tzv. ulicové dispozice. Centrum obce Kyselovice lze lokalizovat na ZM ČR 1:10 000 na mapovém listu 25-13-22 v okolí bodu 27/140 mm od Z/J s. č. Přestože je obec Kyselovice v písemných pramenech zmiňována již k roku 1078, během záchranného archeologického výzkumu se takto staré osídlení nepodařilo doložit. Nejstarší situace, prozkoumané při rekonstrukci kanalizace, mohou být kladeny do 13. století. Celkem bylo při výzkumu zachyceno 14 objektů, většina z nich je však datována až do období vrcholného středověku, případně do novověku.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Kyselovice (Bez. Kroměříž), Gemeindezentrum. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung, Dorf. Rettungsgrabung.

LIDEČKO (OKR. VSETÍN)

„Stráž“, parc. pz. č. 4054. Středověk. Zbraně, mince. Ojedinelý nález. Uložení nálezů: Muzeum regionu Valašsko.

Lokalizace: 49°13'19.322"N 18°3'5.652"E, poloměr 150 m.

Při povrchové prospekci na západní straně lokality Stráž byly nalezeny drobné železné zbraně – 2 hroty šipky do kuše, 1 železný hrot oštěpu, 1 dlouhý hrot šípu a 1 kremnický poltura z roku 1717. Na lokalitě bylo doloženo osídlení lužickou kulturou, z období středověku a novověku jde o první nálezy. Jméno lokality, umístění na strategickém místě tzv. Lomenské stezky a nález mi-

litární nasvědčují existenci strategického místa menšího významu.

Samuel Španihel

Resumé

Lidečko (Vsetín District), „Stráž“. Middle Ages, Early Modern Period. Iron weapons, coin. Isolated finding.

LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Komenského ulice, parc. č. 1573/20; Mlýnská ulice, parc. č. 1573/21. Středověk, novověk. Sídliště, město. Záchraný výzkum.

Lokalizace: Komenského ulice, délka výkopu cca 30 m, linie mezi body v S-JTSK: 1) X = 1108248,4, Y = 558682,93; 2) X = 1108273,86, Y = 558695,89; Mlýnská ulice, délka výkopu 55 m, linie mezi body v S-JTSK: 1) 1108220,68, Y = 558727,78; 2) X = 1108248,4, Y = 558682,93.

Na podzim roku 2015 proběhl archeologický dohled v ulicích Komenského a Mlýnské v historickém jádru města, kde vyvstala potřeba sanace havárie kanalizace. Výkop měl šířku 1,40 – 1,70 m a vzniklé profily byly v celých svých délkách velmi dobře přehledné.

Tato situace se ukázala nejpřínosnější zvláště v případě Komenského ulice, která vede ve směru severovýchod – jihozápad, kolmo na moravní rameno Nečíz. Jihovýchodní profil, a to téměř v celé svojí délce, s výjimkou jinými inženýrskými sítěmi poničených úseků, byl tvořen 1,80 – 2,10 m mocným souvrstvím, a to včetně podsypů dlažeb. Již od hloubky 1,00 m pod stávajícím povrchem se objevovaly tmavé organogenní vrstvy, jejichž báze o mocnosti cca 0,40 m, obsahovala pozůstatky dřevěné konstrukce. Po začistění se ukázalo, že ji tvoří soustava v nepravidelných rozestupech svisle, a to až do podloží zatlučených kúlů a štíp. Jejich maximální průměr činil 0,10 m. Tyto kúly zajišťovaly místy až 0,20/0,25 m široké, několik centimetrů tlusté fošny, či tenčí trámy. S největší pravděpodobností se tak jednalo o drenážní kanálek, ústící původně do Nečízu, jehož obdoba byla zjištěna již roku 2003 na nedalekém náměstí Přemysla Otakara. Zde tato konstrukce sloužila k odvodnění prostoru budoucího náměstí a souvisela s vůbec nejstaršími aktivitami prvních osadníků (Šlézar, Faltýnek 2004, 205). Zda tomu tak bylo i v případě stávající Komenského ulice není sice zcela zřejmé, avšak je to vysoce pravděpodobné. Odebrané vzorky dřev jsou bohužel z hlediska případných dendrochronologických analýz zcela nezpůsobilé.